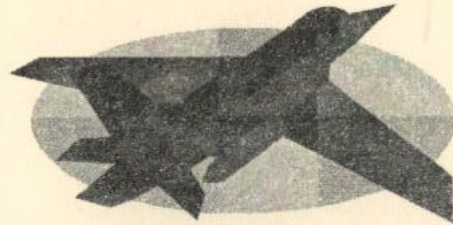

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

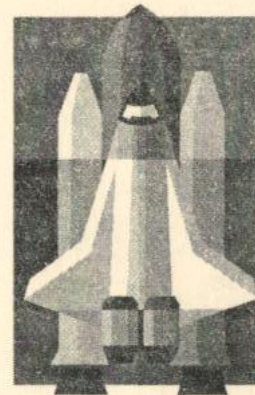

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

с фр. Е. В. Просветиной.— СПб.: Специальная Литература, 1999.— 287 с.

2. Малкина-Пых И. Г. Экстремальные ситуации. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 960 с.

3. Моховиков А.Н., Дыхне Е.А. Методические материалы Московского Гештальт Института.: Выпуск 1-й. — М.: 2006 — 62 с.

4. Осухова Л. Психологическая помощь в трудных и экстремальных ситуациях. — М.: Академия, 2007. — 288 с.

Андрій Колосов

к.психол.н., с.н.с., м.Київ

Психологічний ресурс суб'єкта професійної діяльності

в особливих умовах

Інтенсивне накопичення психологічних досліджень особистості професіонала, проведених у традиціях різних шкіл, призвело до необхідності пошуку нових системоутворюючих інтегральних понять, які пояснюють психологічні особливості професійної діяльності, що здійснюється в особливих та ускладнених умовах. У науковий обіг широко увійшли такі поняття, як психологічний «резерв», «репертуар», «арсенал», «потенціал», «ресурс» тощо, близькість яких полягає у описанні шляхів, прийомів та засобів ефективного докладання персональної

активності, як основи регуляції конкретної професійної діяльності, формуванні особистісних джерел активності та детермінації умов прояву індивідуальних можливостей. Відсутність суворості у психологічному використанні вказаних понять наразі робить їх взаємозамінними, однак термінологічні можливості використання ресурсів, внаслідок об'єднання ними як реально існуючих, так і потенційних характеристик є порівняно ширшими (Ложкін, 2006). Вивчення ресурсних можливостей особистості стало актуальним через зростання уваги дослідників до проблеми організації та підвищення особистісної активності, яка наразі має дві тенденції розвитку. Перша стосується безпосередньо процесу «діяльності» і пояснюється через її характеристики, обумовлюючи побудову процесу «психологічного забезпечення». Інша, натомість, зосереджена на особистості професіонала, розкривається через категорію «суб'єктності», зорієнтована на організацію «психологічного супроводу», який в свою чергу робить актуальними питання оцінки, пошуку, формування, розширення засобів професійної активності, її ресурсів. Незважаючи на відсутність сталих уявлень про сутність і методологію вивчення психологічних ресурсів, цілком обґрунтованим є виділення низки факторів, що організують психологічний ресурс суб'єкта професійної діяльності. Процес структуроутворення з одного боку є функціонально обумовленим, тобто залежить від домінантної регулятивної системи, на яку орієнтований суб'єкт, за таких умов ресурс може бути когнітивним, емоційним, вольовим тощо. Однак в

такому випадку він характеризує лише регулятивні можливості суб'єкта, які, на наш погляд, суттєво коливатимуться залежно від енергетичних, інформаційних, просторових та часових особистісних параметрів, кожен з яких є окремою підсистемою засобів регуляції діяльності та потребує ґрунтовного дослідження. Отже психологічний ресурс суб'єкта професійної діяльності складає індивідуально форматовану композицію психічних засобів, що відображають наявну або потенційну можливість ефективного використання регулятивних систем особистості, яка знаходиться в конкретних енерго-інформаційних та просторово-часових відносинах щодо вирішення поставлених завдань, обумовлюючи таким чином її професійну успішність.

Зінаїда Мазуренко

м. Київ

Професійний психофізіологічний відбір

працівників локомотивних бригад

Професійний психофізіологічний відбір (ППФВ) є складовою частиною професійного і призначений для виявлення у кандидатів тих професійно важливих психофізіологічних якостей, які необхідні для успішного опанування професійними знаннями, навичками і вміннями, що визначають успішність навчання у встановлені терміни та ефективність подальшої